

**โครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ตำบลนาแต่และตำบลคำตากกล้า อำเภอคำตากกล้า จังหวัดสกลนคร**

1. หน่วยงานรับผิดชอบ

1.1 หน่วยงานหลัก สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

1.2 หน่วยงานบูรณาการ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์

2.1 ความเชื่อมโยง : ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม

2.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนย่อยของแผนแม่บท แผนแม่บท 15 พลังทางสังคม ประเด็นแผนย่อย

4.1.1 การเสริมสร้างทุนทางสังคม

2.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

2.4 นโยบายหลักด้านที่ 1 น้อมนำแนวทางพระราชดำริและ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

3. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากเกษตรกรทั้งในพื้นที่และเขตติดต่อหรือใกล้เคียงกับพื้นที่โครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตำบลนาแต่และตำบลคำตากกล้า อำเภอคำตากกล้า จังหวัดสกลนคร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ และประมง โดยอาศัยน้ำฝนตามฤดูกาล ซึ่งเกษตรกรแต่ละรายจะมีที่ดินทำกินจำนวนจำกัดและสภาพของดินส่วนใหญ่ก็เป็นดินปนทรายทำให้เก็บกักน้ำได้ไม่ดี จึงเกิดปัญหาผลผลิตต่ำ ต้นทุนสูง รายได้ไม่เพียงพอจากรายจ่าย จนกระทั่งเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2548 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนคำ-เสนานฤมิตร ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านหนองพอกใหญ่ ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากกล้า จังหวัดสกลนคร ในระหว่างนั้นคณะกำนันและผู้ใหญ่บ้านได้ร้องขอต่อสำนักพระราชเลขาธิการเพื่อขอให้ ส.ป.ก. ปรับพื้นที่ทำการเกษตรและขุดขยายแหล่งน้ำให้แก่เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตำบลนาแต่ และตำบลคำตากกล้า อำเภอคำตากกล้า จังหวัดสกลนคร

ดังนั้น ในปี 2549 ส.ป.ก. จึงได้นำรูปแบบโครงการนิคมเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจุบันคือ โครงการขับเคลื่อนชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยน้อมนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร โดยดำเนินการปรับพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการทำการเกษตร และให้การสนับสนุนกิจกรรมด้านการผลิตเพื่อลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ ควบคู่การพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกร พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิต นอกจากนี้ยังได้มีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนและสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่าง ๆ

4. วัตถุประสงค์

- 4.1 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4.2 เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรน้อมนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพเกษตรกรรม

5. กลุ่มเป้าหมายการดำเนินการ

เกษตรกร/ทายาทเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 40 ราย

6. พื้นที่ดำเนินการ

โครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลนาแต่และตำบลคำตากล้า อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร

7. วิธีการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

- 7.1 คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเป้าหมาย
- 7.2 ประชุมสำรวจความต้องการของเกษตรกร
- 7.3 จัดอบรมเกษตรกร จำนวน 40 ราย
- 7.5 คัดเลือกเกษตรกรตัวอย่าง และสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน 1 ราย
- 7.6 รายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณประจำเดือนในระบบ Google Sheets
- 7.7 ติดตาม ประเมินผลเกษตรกรตามแบบสัมภาษณ์เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม
- 7.8 จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ (นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ)
- 7.9 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานโครงการ
- 7.10 การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่จังหวัด/ส.ป.ก.ส่วนกลาง

8. ตัวชี้วัด

- 8.1 เสิ้งปริมาณ : เกษตรกรเป้าหมายได้รับการส่งเสริมตามแนวทางพระราชดำริ จำนวน 40 ราย
- 8.2 เสิ้งคุณภาพ : เกษตรกรเป้าหมายน้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- 8.3 ผลสัมฤทธิ์ : ร้อยละ 60 ของเกษตรกร มีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

9. งบประมาณ

1,082,440 บาท

10. ระยะเวลาดำเนินการโครงการ

1 ตุลาคม 2565 - 30 กันยายน 2566

11. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 11.1 เกษตรกรมีความรู้การทำการเกษตรตามแนวทางพระราชดำริ และการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ
- 11.2 เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยมีมาตรฐานและจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้น
- 11.3 เกษตรกรและผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยจากสารเคมีและสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง
- 11.4 เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต สร้างอาชีพและมีรายได้เสริมในครัวเรือน พร้อมทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 11.5 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟู เพื่อเป็นแหล่งอาหารเกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน